

Оприлюднення річного плану закупівель на власному веб-сайті: право чи обов'язок?

Наближаються новий фінансовий рік та новий бюджетний період, замовники активно взялися за планування закупівель. Однак річний план закупівель мало скласти правильно, його слід ще й оприлюднити відповідно до законодавства, у тому числі — на власному веб-сайті та Єдиному державному веб-порталі відкритих даних. Право це чи обов'язок? Як правильно діяти? Це ми і з'ясуватимемо в даній публікації.

Річний план закупівель як публічна інформація

Відповідно до ст. 4 Закону України «Про публічні закупівлі» (далі — Закон № 922) закупівлю здійснюють відповідно до річного плану, а річний план, додаток до річного плану та зміни до них безоплатно оприлюднюють на веб-порталі Уповноваженого органу з питань закупівель (усім відомому порталі <https://prozorro.gov.ua>) протягом п'яти днів з дня їх затвердження. Оприлюднення річного плану та змін до нього є умовою проведення закупівлі. Тож більшість замовників, завантаживши план через авторизований електронний майданчик, вважають свій обов'язок щодо оприлюднення інформації виконаним. Та не все так просто, адже Закон № 922 — це не єдиний законодавчий акт, що містить обов'язок та порядок оприлюднення річного плану закупівель.

З 13.06.2012 в Україні набрав чинності Закон України «Про доступ до публічної інформації», який 2015 року поповнився новою статтею 10¹ стосовно публічної інформації у формі відкритих даних. Публічна інформація у формі відкритих даних — це публічна інформація у форматі, що дозволяє її автоматизоване оброблення електронними засобами, вільний та безоплатний доступ до неї, а також її подальше використання. **Розпорядники інформації зобов'язані надавати публічну інформацію у формі відкритих даних на запит, оприлюднювати і регулярно оновлювати її на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних та на своїх веб-сайтах.**

Перелік наборів даних, що підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, вимоги до формату і структури таких наборів даних, періодичність їх оновлення визначені Кабінетом Міністрів України в однойменному положенні, затвердженому Постановою від 21.10.2015 № 835 (далі — Положення № 835). Пунктом 2 вказаної постанови розпорядників інформації, визначених Законом України «Про доступ до публічної інформації», зобов'язано забезпечити протягом шести місяців оприлюднення та подальше оновлення на своїх офіційних веб-сайтах наборів даних згідно з Положенням № 835. А додатком до Положення № 835 визначено, що **всі розпорядники публічної інформації зобов'язані оприлюднити у формі відкритих даних річні плани закупівель.** Ця норма Положення № 835 є продовженням ч. 5 ст. 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації», відповідно до якої не може бути обмежено доступ до інформації про розпорядження

бюджетними коштами, крім випадків, коли оприлюднення або надання такої інформації може завдати шкоди інтересам національної безпеки, оборони, розслідуванню чи запобіганню злочину.

Хто оприлюднює?

Приписи Положення № 835 поширюються на розпорядників публічної інформації. Відзначимо, що не всі замовники публічних закупівель є розпорядниками публічної інформації. І водночас не всі розпорядники публічної інформації є замовниками. У таблиці, розміщеній нижче, ми деталізували, хто із замовників і в якій частині підпадає під дію Положення № 835.

№	Розпорядник	Що оприлюднює?	Норма закону
1	Суб'єкти владних повноважень — органи державної влади, інші державні органи, органи місцевого самоврядування, органи влади Автономної Республіки Крим, інші суб'єкти, що здійснюють владні управлінські функції відповідно до законодавства, рішення яких є обов'язковими для виконання	Річний план закупівель повністю (за винятком таємних закупівель)	Ч. 5 ст. 6, п. 1 ч. 1 ст. 13 Закону України «Про доступ до публічної інформації»
2	Юридичні особи, яких фінансують з державного, місцевих бюджетів, бюджету Автономної Республіки Крим (тобто одержувачі бюджетних коштів)	Річний план закупівель у частині тих предметів, які закуповуватимуть за бюджетні кошти	П. 2 ч. 1 ст. 13 Закону України «Про доступ до публічної інформації»
3	Особи, якщо вони виконують делеговані повноваження суб'єктів владних повноважень згідно із законом чи договором, включаючи надання освітніх, оздоровчих, соціальних або інших державних послуг (тобто бюджетні установи, крім суб'єктів владних повноважень)	Річний план закупівель повністю	П. 3 ч. 1 ст. 13 Закону України «Про доступ до публічної інформації»

Наведений список демонструє, що пощастило лише суб'єктам господарювання державного та комунального секторів, які не отримують кошти бюджету. Ці підприємства зобов'язані оприлюднювати річні плани закупівель лише на порталі <https://prozorro.gov.ua>.

З додатком чи без?

Перш ніж братися за оприлюднення річного плану закупівель, спитаємо в себе: «Що то за документ такий?» На перший погляд, питання безглузде, бо відповідь на нього настільки очевидна, що законодавець не завдав собі клопоту навіть навести визначення поняття. Як було зазначено вище, у ст. 4 Закону № 922 вказано лише те, що **річний план, додаток до річного плану та зміни до них безоплатно оприлюднюються на веб-порталі Уповноваженого органу з питань закупівель** протягом п'яти днів з дня їх затвердження. Ця норма практично дослівно дублює аналогічну статтю з попереднього закону — ст. 4 Закону України «Про здійснення державних закупівель». Але уважні замовники одразу помітили, що після річного плану через кому тепер стоїть додаток до річного плану. А звідси висновок: у розмінні Закону № 922 річний план закупівель і додаток до нього є двома самостійними документами. А звідси робимо висновок: оскільки Положення № 835 вимагає оприлюднювати на веб-сайті замовника лише річний план закупівель та в подальшому оновлювати його, то додаток до річного плану достатньо оприлюднити на порталі <https://prozorro.gov.ua>.

Нагадаємо, що форма річного плану закупівель затверджена наказом Мінекономрозвитку від 22.03.2016 № 490, зареєстрованим у Мін'юсті 25.03.2016 за № 449/28579 (далі — Наказ № 490). Цю форму замовник заповнює, вносячи до її полів наявну інформацію в електронній системі закупівель. Після внесення всієї обов'язкової інформації, передбаченої формою документа, на неї накладають електронний цифровий підпис. Електронна система закупівель автоматично створює документ, який у разі потреби можна роздрукувати. Додаток до річного плану відповідно до п. 2 Наказу № 490 складають за формою річного плану закупівель, заповнюючи відповідні поля в електронній системі закупівель.

Порядок оприлюднення річного плану на веб-порталі <https://prozorro.gov.ua> регулює Порядок розміщення інформації про публічні закупівлі, затверджений наказом Мінекономрозвитку від 18.03.2016 № 477, зареєстрованим у Мін'юсті 25.03.2016 за № 447/28577 (далі — Порядок № 477).

Згідно з п. 3 Порядку № 477, розміщення річного плану на веб-порталі Уповноваженого органу здійснюють не безпосередньо, а опосередковано: замовник розміщує інформацію на авторизованому електронному майданчику — будь-якому на власний вибір, а вже з майданчика дані автоматично надходять до порталу <https://prozorro.gov.ua>. Таким чином, інформація опиняється одразу в двох інтернет-джерелах: на порталі ProZorro та на відповідному електронному майданчику. Датою та часом оприлюднення/подання інформації в електронній системі закупівель є дата та час унесення та заповнення її через автоматизоване робоче місце замовника на авторизованому електронному майданчику.

Алгоритми завантаження річного плану в різних майданчиків неоднакові: одні майданчики пропонують заповнювати поля — щоразу новий комплект під кожен предмет закупівлі, а

інші — імпортувати готовий ексел-файл з повним списком запланованих закупівель. Для виконання ст. 4 Закону № 922 алгоритм не має значення, адже Наказ № 490 затверджує лише обов'язкові поля, які має містити форма на веб-сайті майданчика, а вже їх загальний перелік, спосіб розташування, зовнішній вигляд і т. п. майданчики визначають самостійно. Тож після заміни звичної жорсткої форми річного плану на перелік обов'язкових полів одні замовники вирішили не міняти звичної табличної форми або ж викладають план текстуально, по шматочку переносячи інформацію в поля форми на майданчику, а інші — формують таблиці у форматі XLS(X) за шаблонами майданчиків. На наш погляд, останній спосіб зручніший та вигідніший для замовника: якщо, затверджуючи план закупівель, замовник скористається для його складання шаблоном ексел-файла, який пропонує майданчик для комплексного завантаження плану, то зможе в майбутньому зекономити час. Адже в такому випадку замовник, по-перше, одержить один документ, що підходить для оприлюднення в усіх джерелах, а по-друге, уникне технічних помилок при заповненні окремих полів форми на майданчику.

А чи можна замість завантаження документів обійтися одними гіперпосиланнями на портал <https://prozorro.gov.ua> чи веб-сайт відповідного авторизованого майданчика? На жаль, ні: відповідно до пункту 6 Положення

№ 835 на сторінці кожного набору даних на офіційному веб-сайті розпорядник інформації розміщує електронний документ, який може бути завантажений.

Коли оприлюднювати?

Строки оприлюднення річних планів щедрі: відповідно до п. 26 Положення № 835 розпорядник інформації забезпечує оприлюднення нового набору даних відповідно до вимог цього Положення протягом 30 календарних днів. Тож щоразу після затвердження/внесення змін до річного плану закупівель у замовника-розпорядника публічної інформації є місяць, щоб оприлюднити його на власному веб-сайті. Зважаючи на такі часові інтервали, зрозуміло, що веб-сайт замовника не завжди міститиме справді актуальну інформацію.

Відкриті дані: дубль № 2

Законодавець вирішив, що оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних лише на власних веб-сайтах її розпорядників недостатньо. Відповідно до п. 4 Положення № 835 набори даних розпорядник інформації оприлюднює та регулярно оновлює не лише на своєму офіційному веб-сайті, а й **на своїй веб-сторінці Єдиного державного веб-порталу відкритих даних**. Відповідно до п. 23 Положення № 835 усе оприлюднене (оновлене) на власному офіційному веб-сайті розпорядника протягом одного робочого дня підлягає оприлюдненню на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних.

Єдиний державний веб-портал відкритих даних знаходиться за адресою <http://data.gov.ua>.

Наразі він працює в тестовому режимі і річними планами закупівель, скажімо прямо, не перевантажений.

Портал <http://data.gov.ua> приймає документи у визначених форматах. Відповідно до п. 9 Положення № 835 для структурованих даних допустимі формати RDF, XML, JSON, CSV, XLS(X), ODS, YAML. Тут стане в пригоді той самий шаблон XLS(X)-файла для завантаження планів закупівель на авторизовані електронні майданчики, про який ми вже згадували. Якщо такий варіант замовникові з якихось причин не підходить, то план закупівель завжди можна завантажити і як текстові дані у форматі TXT, RTF, ODT, DOC(X), PDF (з текстовим змістом, нескановане зображення), (X)HTML.

Відповідальність за порушення

За порушення правил оприлюднення публічної інформації на власному веб-сайті та/або порталі <http://data.gov.ua>, навіть якщо це — річний план закупівель, відповідальність настає за ст. 212³ Кодексу про адміністративні правопорушення. Відповідно до вказаної норми неоприлюднення інформації, обов'язкове оприлюднення якої передбачене Законом України «Про доступ до публічної інформації», спричиняє накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти п'яти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (425–850 грн). Нагадаємо, що за порушення порядку оприлюднення інформації про закупівлі відповідно до вимог законодавства про закупівлі (тобто на веб-порталі <https://prozorro.gov.ua>) відповідальність набагато суворіша: відповідно до ст. 164¹⁴ Кодексу про адміністративні правопорушення такі дії призводять до накладення штрафу на службових (посадових), уповноважених осіб від семисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (11 900–17 000 грн).

Відмінність є і в частині щодо особи, що заплатить штраф. Відповідно до ст. 16 Закону України «Про доступ до публічної інформації» розпорядник інформації відповідає за визначення завдань та забезпечення діяльності структурного підрозділу або відповідальної особи з питань доступу до публічної інформації розпорядників інформації, відповідальних, зокрема, за оприлюднення інформації, передбаченої цим Законом. Тож якщо за ст. 164¹⁴ Кодексу про адміністративні правопорушення протоколи складають переважно на членів комітету з конкурсних торгів, то за ст. 212³ цього кодексу штраф заплатить керівник підрозділу (самостійний спеціаліст), що відповідає за організацію доступу до публічної інформації, а якщо такого не визначено — керівник замовника.

Як бачимо, замовникам, що водночас є розпорядниками публічної інформації, перепало більше обов'язків, аніж госпрозрахунковим підприємствам державного та комунального секторів. Та не варто засмучуватися: на перший погляд марудні, ці обов'язки, за належного рівня організації праці, не заберуть багато часу і, можливо, стануть першою сходинкою на шляху до партнерства з надійними постачальниками.